

Nasjonal samarbeidsgruppe for medisinsk og helsefaglig forskning (NSG)

UTKAST pr. 22.11.2010

Referat fra møte 3. november

Tid: 3. november 2010 kl. 13.00-16.00

Sted: Clarion Hotel Oslo Airport, Gardermoen

Tilstede:

Stig A. Slørdahl (leder)	<i>NTNU</i>
Helge Klungland	<i>NTNU</i>
Gudmund Marhaug	<i>Helse Midt-Norge RHF</i>
Anne Husebekk	<i>Helse Nord RHF</i>
Jan Norum	<i>Helse Nord RHF</i>
Ernst Omenaas	<i>Helse Vest RHF</i>
Bente Mikkelsen	<i>Helse Sør-Øst RHF</i>
John Torgils Vaage	<i>Helse Sør-Øst RHF</i>
Erlend B. Smeland	<i>Helse Sør-Øst RHF</i>
Øystein Krüger	<i>Helse Sør-Øst RHF</i>
Ole M. Sejersted	<i>Helse Sør-Øst RHF</i>
Arnfinn Sundsfjord	<i>Universitetet i Tromsø</i>
John-Bjarne Hansen	<i>Universitetet i Tromsø</i>
Nina Mevold	<i>Universitetet i Bergen</i>
Sigbjørn Fossum	<i>Universitetet i Oslo</i>
Hilde I. Nebb	<i>Universitetet i Oslo</i>
Mette Sollihagen Hauge	<i>Universitetet i Oslo</i>
Anita Ø. Lyngstadaas	<i>Helsedirektoratet</i>
Hilde Jerkø	<i>Norges forskningsråd</i>
Mari Nes	<i>Norges forskningsråd</i>
John-Arne Røttingen	<i>Kunnskapscenteret</i>
Monica W. Nortvedt	<i>Nasjonalt råd for helse- og sosialfagutdanning</i>
Jørund Straand	<i>Allmennedisinsk forskningsenhet</i>
Maiken Engelstad	<i>Helse- og omsorgsdepartementet</i>
Hjørdis Sandborg	<i>Helse- og omsorgsdepartementet (sak 21-2010)</i>
Steinar Johannesen	<i>Kunnskapsdepartementet</i>
Leif Arild Fjellheim	<i>SAFO</i>

Inviterte:

Berit Hyllseth	<i>Universitets- og høgskolerådet (UHR) (sak 20-2010)</i>
Gunnar Jordfald	<i>Forskningsinstituttene fellesarena (FFA)(sak 20-2010)</i>

Sekretariatet:

May Britt Kjelsaas	<i>NTNU</i>
Elin Yli Dvergsdal	<i>NTNU</i>

Forfall:	Camilla Stoltenberg	<i>Folkehelseinstituttet</i>
	Kari Toverud Jensen	<i>Nasjonalt råd for helse- og sosialfagutdanning</i>
	Finn-Hugo Markussen	<i>Kunnskapsdepartementet</i>
	Arnfinn Aarset	FFO
	Henrik Sandbu	<i>Helse Midt-Norge RHF</i>
	Baard-Christian Schem	<i>Helse Vest RHF</i>
	Stener Kvinnsland	<i>Helse Bergen HF</i>
	Nina Langeland	<i>Universitetet i Bergen</i>
	Jarle Eid	<i>Universitetet i Bergen</i>

Sak nr. : **Sak/merknad:****10-2010** **Godkjenning av innkalling og dagsorden**

Beslutningssak

En sak ble meldt inn under eventuelt:

- Endringer i Oslo Universitetssykehus, v/Bente Mikkelsen, Helse Sør-Øst.

Vedtak:

Innkalling og dagsorden for møtet ble godkjent.

11-2010 **Godkjenning av referat fra møte i NSG 5. mai 2010**

Beslutningssak

Referatet har også tidligere vært utsendt.

Vedtak:

Referatet fra møtet i NSG 5. mai 2010 ble godkjent.

12-2010 **Ghost writing**

Beslutningssak

Jørund Straand, Universitetet i Oslo, orienterte. Forslag til formuleringer som kan innarbeides i forskningsetiske retningslinjer samt vitenskapelig artikkel ble utdelt og saken ble diskutert. Det vises til presentasjonen for utfyllende informasjon.

NSG diskuterte hvordan saken skulle følges opp videre.

Vedtak:

NSG ser alvorlig på fenomenet ghost writing som er i strid med bl.a. Vancouver-reglene for publisering. Jørund Straand utarbeider forslag til etiske retningslinjer som sendes til NSG. Sekretariatet sender forslaget til de regionale samarbeidsorganene slik at det kan behandles i de respektive institusjonene. Saken settes opp på neste møte i NSG for vedtak.

13-2010 **Kreftforeningen – søknad om observatørstatus**

Beslutningssak

Stig A. Slørdahl, NTNU, innledet og viste til utsendt informasjon. Saken ble diskutert, og det ble bl.a. referert til at Forskningsrådet har dialogmøter to ganger årlig. Bente Mikkelsen, Helse Sør-Øst, presiserte at det burde være forskjell på ideell privat institusjon og kommersiell privat institusjon.

Vedtak:

Kreftforeningen gis ikke observatørstatus i NSG på nåværende tidspunkt.

Begrunnelsen er at NSG fortsatt bør være en samarbeidsgruppe for de offentlige aktørene. Det er ønskelig med en styrket dialog med organisasjoner som Kreftforeningen og det ble foreslått å avholde et årlig møte med de største ideelle private institusjonene.

14-2010

Beslutningssak

NSGs nasjonale satsningsområder innen forskning.**Kreftforskning: Ny leder og klarere mandat for skrivegruppen.**

Øystein Krüger, Helse Sør-Øst, orienterte kort om satsningen og ba om aksept for mandatet slik det ble forelagt. Det ble vist til prosedyre for nasjonale satsninger og til at ansvaret for denne satsningen ligger hos Samarbeidsorganet mellom Helse Sør-Øst og UiO.

Vedtak:

NSG gir tilslutning til at det opprettes en skrivegruppe for kreftområdet med sammensetning som beskrevet i mandatet. Helse Sør-Øst leder arbeidet med gruppen. De regionale samarbeidsorganene melder inn navn på representanter til gruppen til Helse Sør-Øst.

15-2010

Beslutningssak

Møteplan for NSG i 2011

Møtedatoer 2011: 4. mai og 2. november 2011

Vedtak:

Møteplanen for 2011 godkjennes.

16-2010

Diskusjonssak

Oppfølging av Samhandlingsmeldingen

Kort innledning ved Ernst Omenaas, Helse Vest, hvor det bl.a. ble vist til brev fra HOD som saksgrunnlag. Samhandling ligger også i oppdragsdokumentet. Saken ble diskutert og det ble argumentert for at forskningen bør skje regionalt og i samarbeid med kommunene. Det ble også lagt vekt på at samhandlingsforskning ikke burde integreres med helsetjenesteforskning.

Vedtak:

NSG ønsker å styrke samhandlingsforskningen men denne forskningen bør ta utgangspunkt i de ulike regionene.

17-2010

Diskusjonssak

NSGs nasjonale satsningsområder innen forskning

- a. **Presentasjon av mulig finansieringsmodell for nasjonale forskningsatsninger**
Mari Nes, Forskningsrådet, presenterte modellen. Saken ble diskutert. Gjennom denne modellen har man fortsatt styring i egen region, og midlene brukes der. Forskningsrådet bidrar i seleksjonsprosessen.

Vedtak:

På bakgrunn av saksbehandling i alle samarbeidsorganene, ønsker NSG at saken oversendes Forskningsrådet for formell behandling.

b. Helsetjenesteforskning.**Videreføring av arbeidet med nasjonal satsning i regi av NSG.**

John-Bjarne Hansen, UiTø, orienterte om satsningen, historikken og behandling i NSG og USAM (regionalt samarbeidsorgan). Omfang og definisjon av begrepet helsetjenesteforskning har vært en kilde til faglig uenighet og arbeidet har stoppet opp. Saken ble diskutert. Man må anerkjenne alle tilnærminger til feltet da det er behov for kunnskap innen hele området. Det må nå avklares om det er rom for en nasjonal satsning på helsetjenesteforskning, og om ansvaret fortsatt skal ligge i USAM. Hvis ikke bør satsningen overføres til et annet samarbeidsorgan. Helse Sør-Øst er villig til å overta.

Vedtak:

Helse Nord og USAM tar ansvar for å avklare om ansvaret for nasjonal satsning innen helsetjenesteforskning fortsatt skal ligge i USAM. Dersom dette ikke blir fulgt opp i henhold til mandatet innen neste møte i NSG, bør ansvaret for denne satsningen overføres til en annen helseregion. Mandatet skal bearbeides slik at det blir bredere og mer inkluderende, og nytt mandat legges frem for NSG i neste møte.

c. Muskel- og skjelettlidelser

Ernst Omenaas, Helse Vest, orienterte og viste til at satsningen avsluttes. Det er sterkt beklagelig at man ikke har lyktes, men muskel- skjelett er uansett et viktig forskningsfelt i alle regioner og det er stort behov for mer forskning innen feltet. Man kan eventuelt komme tilbake til en nasjonal satsning på et senere tidspunkt.

Vedtak:

NSG ønsker informasjon dersom det er andre samarbeidsorgan som ønsker å overta ansvaret for nasjonal satsning på muskel-skjelett. De andre regionene oppfordres til å vurdere dette og gi tilbakemelding til NSG. Dersom det ikke kommer andre initiativer før neste møte i NSG anses denne satsningen som avsluttet.

18-2010

Diskusjonssak

Opplæring i helseforskningsloven

Anne Husebekk, Helse Nord, orienterte. Det er opplæringsbehov i institusjonene etter innføringen av Helseforskningsloven, og det bør vurderes om det kan tas et nasjonalt initiativ, selv om institusjonene er selvstendige og har ulike rutiner. Behovene vil være felles selv om institusjonene er selvstendige juridiske enheter. Kunnskapssenteret er interessert i en dialog for å komme fram til en løsning som går inn på det faglige innholdet. Dette er et positivt initiativ, og det må sikres progresjon i saken så man kommer videre før neste møte i NSG.

Vedtak:

Anne Husebekk kontakter Kunnskapssenteret på vegne av NSG. Saken tas deretter til arbeidsutvalget for NSG og behandles der.

19-2010

Orienteringssak

Møte med Helse- og omsorgsdepartementet om saker i NSG

Bente Mikkelsen, Helse Sør-Øst orienterte fra møtet med helseminister Anne-Grete Strøm-Erichsen 23. juni. Inntrykket var at Statsråden opplevde møtet som positivt.

20-2010

Orienteringssak

Retningslinjer for adressering og publikasjonskreditering

Jan Norum, Helse Nord, orienterte om behandlingen i RHF-enes strategigruppe for forskning. NIFU STEP v/Gunnar Sivertsen er konsultert. Berit Hyllseth fra UHR informerte om at det har vært behov for å avklare hvordan institusjonene skal krediteres, spesielt i forhold til ph.d.-utdanning, og at det er ønskelig med konsensus om hovedprinsipper. Gunnar Jordfald fra FFA utdypet at det dreier seg om tilfeller der kandidaten ikke er ansatt på universitetet.

Saken har imidlertid ikke vært oppe i alle regionale samarbeidsorgan og ble derfor diskutert i møtet, særlig punktet om ansettelse og hva som anses å være et vesentlig bidrag. Intensjonen fra RHF-ene er at ansettelse eller fravær av ansettelse ikke skal blokkere for medforfatterskap. Universitetene ønsker at dobbel tilhørighet skal medføre dobbel adressering som tidligere. Selv om UHR har hatt en prosess, må det være enighet om hvordan retningslinjene skal tolkes også i universitetene.

Rådet fra NSG er at AD-møtet avventer med å fatte vedtak i denne saken inntil alle samarbeidsorganene og universitetene har hatt en prosess og melder tilbake til UHR.

21-2010

Orienteringssak

Status for tidligere saker i NSG**a. Sak 4-2009; dobbeltkompetanseløp innen medisin**

Øystein Krüger, Helse Sør-Øst, orienterte. Legeforeningen vil fortsatt ha en rådgivende rolle for spesialistutdanningen, og det er uklart om aksept for forskningens omfang i spesialisering. Med hensyn til Helsedirektoratet; har man tilstrekkelig hjemler? Logistikken er også et problem. Mange har uformelle dobbeltkompetanseløp, hvor kandidatene gjennomfører begge deler uten at det er et formelt løp. Dette gjelder også forskerlinjestudenter som har kommet langt med ph.d.

b. Sak 10-2009; Bruk av undervisningstilskuddet til RHF i klinisk undervisning

Maiken Engelstad og Hjørdis Sandborg, Helse- og omsorgsdepartementet, orienterte. Dette tilskuddet ble i 2006 flyttet til basisrammen og det eksisterer ikke lenger en øremerking. HOD diskuterer nå faktiske kostnader, men det er en egen sak som skal utredes i departementet.

22-2010

Orienteringssak

ECRIN; the European Clinical Research Infrastructure Network

Ernst Omenaas, Helse Vest, orienterte om prosessen fram mot søknad hvor alle RHF har bidratt. Helse Midt har ansvaret og "hub" er tenkt plassert i Trondheim. Det kommer til å bli samarbeid med EATRIS. Også AD-møtet har støttet initiativet og fattet følgende vedtak: "AD-møtet støtter initiativet fra fagdirektørmøtet under forutsetning av positive vedtak i samarbeidsorganene og at den økonomiske støtten hentes fra de øremerkede midlene til forskning over statsbudsjettet."

NSG støtter arbeidet med å etablere et norsk ECRIN-nettverk og ønsker informasjon om status til neste møte.

Forskningsrådet skal behandle søknaden fra ECRIN og var derfor ikke tilstede under denne saken.

23-2010

Orienteringssak

Nasjonal helse- og omsorgsplan

Maiken Engelstad, Helse- og omsorgsdepartementet, orienterte. Denne åpne høringen er forarbeidet til kommende stortingsmelding. Tre kapitler er spesielt sentrale for forskning; det er:

- a. forskning og innovasjon; hvor målet er kvalitet, relevans, og implementering
  - b. helseregistre og biobanker; hvor målet er fellesregistre, kvalitetsregistre, kvalitetsindikatorer, rask tilgang og analyse, bedre utnyttelse av biobanker, og personvern.
  - c. Kunnskapsbasert praksis / kunnskap i helsetjenesten. Foreslår system for nye kostnadskrevenende metoder, systematisk metodevurdering, med mer
- HOD har ingen spesielle preferanser med hensyn til samordning av høringsvar.

24-2010

Orienteringssak

Status for nasjonalt forskningsinformasjonssystem, inkludert NVI

Steinar Johannesen, Kunnskapsdepartementet, orienterte. Forskningsinstitusjonene ses på som primære brukere av Cristin, og NVI er den delen som er aktuell nå. Det er en viktig nyvinning med en felles registreringsarena. Publikasjoner registreres kun en gang, og det er ikke separate databaser som tidligere. Data skal importeres av Cristinsekretariatet, og det er meningen at dette skal avlaste forskere og superbrukere og gi bedre datagrunnlag.

Det legges til rette for datautveksling med bl.a. RHF-enes systemer og forskningsrådets systemer.

Rapportering av årets data skjer via NVI for UH-sektoren. Helsesektoren og instituttsektoren rapporterer gjennom NIFU STEP som tidligere, og via NVI innen 1. september 2011.

25-2010

Orienteringssak

NOS-M

Stig A. Slørdahl, NTNU, orienterte. Dette er et nordisk samarbeid og det arbeides med et *white paper* for nordisk forskning. Det er i den forbindelse utsendt en SWOT-analyse til samarbeidsorganene for innspill.

26-2010

Orienteringssak

Orienteringer fra departementene

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD).

Maiken Engelstad orienterte om nordisk samarbeid om kliniske studier. Man utreder mulighetene for å lage et felles framlegg for ministrene i juni og man ønsker at en ekspert skal skrive grunnlagsmaterialet. Dette har sammenheng med ECRIN og miljøene i Midt-Norge bør utfordres til å bidra.

Kunnskapsdepartementet (KD).

Maiken Engelstad orienterte om nasjonal strategi for bioteknologi, nanoteknologi samt nasjonale retningslinjer for IPR. Forskningsrådet og HOD er med i alle prosessene. Dette er til dels oppfølging av forskningsmeldingen.

27-2010

Referatsaker

Referater fra møter i:

- arbeidsutvalget for NSG 23. juni 2010
- arbeidsutvalget for NSG 27. september 2010
- Arbeidsutvalget for NSG 15. oktober 2010
- Nasjonalt råd for kvalitet og prioritering av helsetjenesten 07.06.2010
- Nasjonalt råd for kvalitet og prioritering av helsetjenesten 20.09.2010
- Nasjonalt dekanmøte i medisin juni 2010
(<http://www.ntnu.no/dmf/om/dekamnmote>)

28-2010

Eventuelt

Bente Mikkelsen, Helse Sør-Øst, orienterte om status for Oslo Universitetssykehus. Helse Sør-Øst er opptatt av både forskning og innovasjon og den rollen OUS er tildelt som nav i regionen. Nav-funksjonene i OUS har nå begynt å fungere. Helse Sør-Øst finansierer OUS 33, 5 mill kroner for en rekke regionale støttefunksjoner som nå har begynt å tre i kraft.